

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
Ebost / Email: info@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Mr Darren Millar AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Dyddiad: 9 Gorffennaf 2014
Ein cyf: HVT/2180/fgb
Tudalen: 1 o 3

Annwyl Darren

**CYNGOR AR YMATEB LLYWODRAETH CYMRU I DREFNIADAU CYFLENWI AR GYFER ABSENOLDEB
ATHRAWON**

Yn llythyr y Clerc dyddiedig 24 Mehefin 2014 gofynnwyd am fy nghyngor ar ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, sef *Trefniadau Cyflenwi ar gyfer Absenoldeb Athrawon (Mai 2014)*.

Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi ei bod yn derbyn chwech o'r 14 o argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor, gan dderbyn saith mewn egwyddor a gwrthod un argymhelliad. Lle maent wedi'u derbyn mewn egwyddor, mae hyn i'w briodoli'n bennaf i'r ffaith bod Llywodraeth Cymru yn nodi mai cyfrifoldeb cyrff eraill yw hyn megis awdurdodau lleol, consortia, ysgolion ac asiantaethau cyflenwi. Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ym mis Ionawr 2015, fel y gofynnwyd iddi ei wneud, ond mae'n nodi y bydd rhai camau gweithredu yn cymryd mwy o amser i'w cyflawni.

Ar y cyfan, ystyriaf fod Llywodraeth Cymru wedi ymateb yn foddhaol i'r rhan fwyaf o'r argymhellion. Fodd bynnag, efallai y bydd y Pwyllgor am ystyried a fydd yr ymatebion, gyda'i gilydd, yn lliniaru pryder cyffredinol y Pwyllgor ynghylch y ffaith nad yw nifer y gwersi sy'n cael eu dysgu gan athrawon cyflenwi na'r effaith y mae hyn yn ei chael ar addysg disgyblion yn cael eu monitro na'u gwerthuso. Rwyf hefyd wedi gwneud rhai sylwadau ar argymhellion penodol er mwyn i chi eu hystyried.

Argymhelliad 1 - Derbynnir yr argymhelliad y dylai Llywodraeth Cymru gasglu a lledaenu data perthnasol a dibynadwy ar absenoldeb athrawon o'r ystafell ddosbarth mewn egwyddor ond mae'r ymateb yn rhoi'r cyfrifoldeb am nodi'r hyn y dylid ei gasglu a sut y dylid ei ddefnyddio ar gonsortia, ysgolion ac awdurdodau lleol. O ganlyniad, ni fydd angen mynd i'r afael â bwriad y Pwyllgor '*mai Llywodraeth Cymru a ddylai gasglu a lledaenu*' y wybodaeth. Mae'r ymateb hwn yn debyg i argymhelliad 13 ynghylch monitro cost trefniadau cyflenwi a'r gwerth am arian y maent yn ei gynnig. Efallai y bydd y Pwyllgor am ofyn am wybodaeth ychwanegol am ba un a yw Llywodraeth Cymru yn

disgwyl gallu gwybod faint o wersi sy'n cael eu dysgu gan athrawon cyflenwi, y rhesymau dros absenoldeb a faint sy'n cael ei wario ar y trefniadau a sut y bydd yn cael y wybodaeth honno.

Argymhelliad 2 – Er yr ymddengys nad yw'r ymateb i'r argymhelliad hwn yn derbyn bod angen gwerthuso effeithiolrwydd y ddarpariaeth o hyfforddiant, gan gynnwys yr effaith o ran absenoldeb o'r ystafell ddosbarth, mae'r ymateb i argymhelliad wyth yn cadarnhau y bydd Llywodraeth Cymru yn adolygu rhaglenni hyfforddiant a datblygiad proffesiynol a sefydlir ganddi gan gynnwys effaith gweithgareddau gwahanol ar absenoldeb athrawon. Defnyddir yr adolygiad i roi canllawiau i swyddogion a chonsortia i helpu i sicrhau y mabwysiedir dulliau gweithredu sy'n lleihau'r effaith ar absenoldeb athrawon. Mae hyn yn debygol o fodloni bwriadau'r Pwyllgor.

Argymhelliad 3 – Dywed Llywodraeth Cymru fod yr argymhelliad y dylid dynodi llywodraethwr arweiniol ar gyfer materion adnoddau dynol wedi'i wrthod am na all rheoliadau fynnu dynodiad o'r fath. Ymddengys fod hyn yn rhesymol. Mae'r ymateb yn nodi, yn ddefnyddiol ddigon, y bydd y canllawiau sydd ar fin cael eu cyhoeddi yn nodi'n glir y dylai penaethiaid gyflwyno adroddiadau ar absenoldeb athrawon, y defnydd a wnaed o athrawon cyflenwi a'r effaith ar y dysgwyr, i'r llywodraethwyr.

Argymhelliad 6 - Fe'i derbynnir mewn egwyddor am mai mater i Brif Arolygydd Ei Mawrhydi yw penderfynu sut mae arolygwyr yn arolygu, er y bydd Llywodraeth Cymru yn trafod yr argymhelliad gydag Estyn. Bydd Llywodraeth Cymru hefyd yn cynnig astudiaeth cylch gorchwyl ar gyfer 2015/16 a fydd, o bosibl, yn nodi effaith y canllawiau arfaethedig a gyhoeddir yn ystod yr hydref eleni.

Argymhelliad 10 - Mae Llywodraeth Cymru 'wedi'i dderbyn mewn egwyddor' am nad yw'r contractau Fframwaith ar gyfer staff cyflenwi ysgolion yn gyfrwymol ar bob asiantaeth gyflenwi, awdurdod lleol neu ysgol. Fodd bynnag, mae'r ymateb yn bodloni'r argymhelliad yn llawn.

Argymhelliad 13 - Derbynnir yr argymhelliad hwn mewn egwyddor oherwydd, er ei fod yn cytuno bod angen monitro trefniadau athrawon cyflenwi'r a'r gwerth am arian y maent yn ei gynnig, mae Llywodraeth Cymru o'r farn mai ysgolion a chyflogwyr sy'n gyfrifol am hyn. Bydd canllawiau Llywodraeth Cymru a gyhoeddir yn ystod yr hydref eleni yn nodi sut y dylai ysgolion ystyried materion gwerth am arian a bydd yn disgwyl i ysgolion a chyrff llywodraethu fonitro absenoldebau a sicrhau y caiff staff cyflenwi eu defnyddio'n effeithiol. Fel y nodwyd uchod o dan argymhelliad 1, efallai y bydd y Pwyllgor am ofyn am wybodaeth am sut mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl gwybod a yw trefniadau cyflenwi yn cael eu rheoli'n dda er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gwneud cynnydd da.

Gan fod y Pwyllgor wedi gofyn am gael y wybodaeth ddiweddaraf ym mis Ionawr 2015, gellid cyflwyno unrhyw wybodaeth ychwanegol y gofynnir amdani yr adeg honno. Gallai'r Pwyllgor ailystyried ar yr adeg honno rinweddau sesiwn dystiolaeth ddilynol i edrych ar y cynnydd cyffredinol sy'n cael ei wneud mewn ymateb i'w argymhellion a'r argymhellion yn fy adroddiad.

Gobeithio y bydd y cyngor hwn yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor wrth iddo ystyried ymateb Llywodraeth Cymru.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS
ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU